

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Sp/64/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1013201466
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr Janka Richterová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1013201466.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, sudca JUDr. Janka Richterová, v právnej veci navrhovateľa: U.. Z.. R. Ď., Q.. XX. X. XXXX, U. U., I.. F. Č.. XX, proti odporcovi: Centrum právnej pomoci- Kancelária Bratislava, Nám. Slobody č. 12, o priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci, o preskúmanie rozhodnutia odporcu zo dňa 10. júla 2013, sp. zn. 5395/2013, takto

rozhodol:

Súd rozhodnutie odporcu zo dňa 10. júla 2013, sp. zn. 5395/2013, z r u š u j e podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p. a vec v r a c i a odporcovi na ďalšie konanie

Navrhovateľovi sa právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozhodnutím odporca podľa § 10 ods. 5 Zák. č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi (ďalej len ZPPP) nepriznal navrhovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci v dovolacom konaní podľa § 6 ods. 1 písm. b/.

S poukazom na citované odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 20.5.2013, č. k. 6Co 273/2013-198, ako aj odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14.11.2012, č. k. 26C 178/2009-155 mal za to, že u navrhovateľa nemožno vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu v dovolacom konaní.

Vo včas podanom odvolaní sa navrhovateľ domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci odporcovi na ďalšie konanie. Mal za to, odporca prejudikoval rozhodnutie päťčlenného dovolacieho senátu, jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nepodloženie správnej úvahy použitím právnych predpisov. Odporcovi ďalej vytýkal, že v konaní ho nepoučil o možnosti dať sa zastupovať advokátom v správnom konaní.

Odporca navrhol napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť. Poukázal na argumentáciu, obsiahnutú v preskúmanom rozhodnutí. Zdôraznil, že poskytovanie právnej pomoci sa nedotýka konania pred správnymi orgánmi.

Súd po zistení, že nie sú dané predpoklady pre postup podľa § 250p O.s.p., preskúmal napadnuté rozhodnutie i konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie bolo podané dôvodne.

Podľa § 6 ods. 1 písm. b/ ZPPP fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu.

Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodol, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Z preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že v súdnom konaní, v ktorom navrhovateľ vystupoval na žalujúcej strane, bolo uplatnenie osobnostných práv podľa § 11 OZ i uloženia povinnosti podľa zák. č. 167/2008 Z.z. I keď odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je pomerne rozsiahle, v zmysle § 47 ods. 3 SP nemožno z neho vyvodiť žiadne dôvody, svedčiace zrejmejšie bezúspešnosti navrhovateľa v dovolacom konaní. Odporca len vo všeobecnej rovine konštatuje, že vzhľadom na skutočnosti, vyplývajúce z odôvodnení rozsudkov súdov oboch stupňov, nemožno vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu.

Z odôvodnenia tiež nevyplýva, k akým záverom dospel ohľadom existencie stavu materiálnej núdze na strane navrhovateľa.

Súdu, ako aj odporcovi, je z rozhodovacej činnosti známe, že navrhovateľ uplatnil priznanie nároku na právnu pomoc od roku 2010 v cca 100 prípadoch.

Navrhovateľ nie je poberateľom dávok v hmotnej núdzi (podľa vyjadrenia navrhovateľa).

V zmysle zmenkového platobného rozkazu má vymáhateľnú pohľadávku v rozsahu cca 100.000,- € (konanie na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8 Cb 2/2003).

Na súkromnej vysokej škole študuje v odbore právo, pričom zložil všetky postupové skúšky pre magisterské štúdium.

Za tohto stavu veci súd, rešpektujúc trojdelenie moci a v dôsledku toho i záväznosť dôvodov, na ktorých správny orgán založil preskúmané rozhodnutie, pre nepreskúmateľnosť rozhodnutia v otázke zrejmejšie bezúspešnosti sporu i pre nedostatok dôvodov v otázke splnenia zákonných predpokladov pre poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 ods. 1 písm. a/ a § 4 ods. 1 písm. i/ ZPPP, napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie (§ 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.).

Aj keď pre vydanie negatívneho rozhodnutia postačí absencia čo i len jednej z troch kumulatívnych podmienok, uvedených v ustanovení § 6, ods. 1, v prípade navrhovateľa s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti nemožno akceptovať odporcom zvolený postup. Bez ujasnenia si základnej skutočnosti, či navrhovateľ je v stave materiálnej núdze, a teda či sa naň osobne vôbec vzťahuje zákon o poskytovaní právnej pomoci, odporca vydáva početné negatívne rozhodnutia z dôvodu zrejmejšie bezúspešnosti veci, v ktorej navrhovateľ právnu pomoc uplatňuje. Podľa názoru súdu danosťou tejto podmienky je potrebné zapodievať sa až po tom, ako bude mať správny orgán v konaní nepochybne preukázané, že pomoc uplatňuje navrhovateľ ako osoba v stave materiálnej núdze. Nemožno totiž opomenúť, že samotná právna úprava bola prijatá pre umožnenie reálneho prístupu k súdu osobám materiálne znevýhodneným. Pri prioritnom skúmaní podmienky absencie zrejmejšie bezúspešnosti, ktorá je v niektorých prípadoch povahou veci vylúčená (skutočnosti, na ktoré súd prihliada ex offa), ako aj na skutočnosť, že pod zrejmu bezúspešnosťou treba chápať bezúspešnosť jednoznačnú, už na základe zbežného posúdenia veci, nemožno vylúčiť stav, kedy by k priznaniu nároku na poskytnutie právnej pomoci dochádzalo u osôb, na strane ktorých nie sú splnené subjektívne predpoklady. Nutno tiež zdôrazniť, že skúmanie podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. b/ je proces, vyžadujúci od odporcu správne uváženie v nepomerne širšej miere, než pri skúmaní stavu materiálnej núdze. V tejto súvislosti sa správny orgán bez náležitého opodstatnenia vystavuje riziku, že v negatívnom rozhodnutí z dôvodu absencie zrejmejšie bezúspešnosti sporu dospeje k záverom, obmedzujúcim právo na prístup k súdu spôsobom, ktorý je v rozpore s čl. 13 ústavy. Preto podľa názoru súdu skúmanie subjektívnych predpokladov na strane navrhovateľa pre rozhodnutie o žiadosti musí mať priority.

Odporca preto v ďalšom konaní musí doplniť dokazovanie tak, aby bolo možné dôjsť k jednoznačnému záveru, či navrhovateľ je alebo nie je osobou v stave materiálnej núdze. Pre náležité posúdenie tejto veci bude potrebné skúmať, aký príjem navrhovateľ dosahuje, či je alebo nie je poberateľom dávok v hmotnej núdzi. Ak aj poberá dávky v hmotnej núdzi, bude potrebné skúmať majetkové pomery navrhovateľa,

vyplývajúce tiež z činnosti odporcu, ako napr. či navrhovateľ prijal plnenie zo zmenkového platobného rozkazu, v akej časti, resp. z akých dôvodov toto plnenie v rozsahu cca 100.000,-€ neprijal alebo ďalšie skutočnosti, ktoré v tejto súvislosti zistí.

Ak odporca dospeje k záveru o danosti stavu materiálnej núdze u navrhovateľa, v novom rozhodnutí sa vyporiada aj so skutočnosťou, či u navrhovateľa, pokiaľ získal magisterské vzdelanie v odbore právo, prichádza priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci vôbec do úvahy. I keď zákonodarca výslovne túto otázku v žiadnom ustanovení ZPPP nerieši, súd zastáva názor, že osoby, ktoré získali právnické vzdelanie v druhom stupni, sú dostatočne kvalifikované na to, aby relevantným spôsobom uplatňovali/bránili svoje práva v súdnom, resp. správnom konaní. Svedčí o tom tiež skutočnosť, že v dovolacom konaní i v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O. s. p. sa zastúpenie fyzickej osoby advokátom vyžaduje len za predpokladu, že nemá právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1, § 250a O.s.p.). Priznanie právnej pomoci zo strany štátu u právnicko vzdelaných osôb nemá (s výnimkou konania pred ústavným súdom) preto žiadne opodstatnenie.

Napokon bude úlohou odporcu v novom rozhodnutí zaujať stanovisko tiež k otázke, či navrhovateľ, uplatňujúci právnu pomoc od r. 2010 v cca 100 prípadoch, inštitút právnej pomoci nezneužíva. Účelom zákona je umožniť minimálny štandard právnej ochrany nemajetným osobám. Navrhovateľova požiadavka, aby štát znášal náklady na právnu pomoc v takomto enormnom rozsahu sa podľa názoru súdu vymyká stanovenému účelu zákona a znaky zneužitia práva jednoznačne vykazuje. Ak má odporca potrebu riešenia svojich životných situácií prostredníctvom súdu v takejto neprimeranej miere, nič mu v tom samozrejme nebráni. Takéto vysoko neštandardné správanie jednotlivca však podľa názoru súdu nemôže ísť na ťarchu štátu. Pre odčerpanie možných finančných zdrojov by v konečnom dôsledku znemožňovalo poskytovanie právnej pomoci tým osobám, pre ktoré uplatnenie alebo bránenie práva za pomoci štátu má skutočne existenčný charakter. V tejto súvislosti nemožno opomenúť, že predmetom súdneho konania je ochrana osobnostných práv navrhovateľa, týkajúca sa tvrdeného zásahu publikovaním článku ešte v r. 2009.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal, keďže ich náhradu neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti výroku o trovách konania možno podať odvolanie do pätnástich dní od jeho doručenia, prostredníctvom procesného súdu na Najvyšší súd SR v Bratislave, v dvoch písomných vyhotoveniach.